

20 • 2023

RAZISKOVALNE POSTAJE ZRC SAZU V NOVI GORICI

KAZALO VSEBINE

Ravnikarjevo leto v Ravnikarjevem mestu	1
BRANKO MARUŠIČ Solkan, korenika Nove Gorice, ali » <i>Pojdimo v Solkan po pamet</i> « (Novice, 31. 1. 1872)	3
NEVA MAKUC Gorica in njena okolica kot Czörnigova »avstrijska Nica«	11
BRANKO MARUŠIČ O predlogih za urejanje zdravstvenih in zdravniških razmer v porajajoči se »novi Gorici«	16
PETRA TESTEN KOREN Razmislek o biografskem odtisu Edvarda Ravnikarja (1907–1993) v povezavi z Novo Gorico	21
PETRA KOLENC » <i>Se mi ne dopade</i> « ali kako je Mačkova politika diskvalificirala Ravnikarjev povojni urbanizem Nove Gorice	25
URBAN MAKORIČ Mirko Ličen in rubrika [goriški] Prepih v časopisu <i>Nova Gorica</i> med letoma 1947 in 1953	33
ŠPELA LEDINEK LOZEJ Nova Gorica – med disonantno dediščino in brezmejnostjo	39
KATARINA ŠRIMPF VENDRAMIN Drobcji o plesnih zabavah na Goriškem v 50. in 60. letih 20. stoletja	51
JASNA FAKIN BAJEC Stara rokodelska in tehnična znanja iz Vipavske doline med pozabo in vnovično uporabo	59
DANILO ZULJAN KUMAR Govor vasi Lokve na Trnovski planoti	71
V spomin na Miloša Fona Miha Kosovel	77
K bibliografiji zgodovinarja dr. Miloša Fona Petra Kolenc	78
Poročilo o delu sodelavk in sodelavcev ZRC SAZU, Raziskovalne postaje v Novi Gorici, od 1. 1. 2023 do 31. 12. 2023	83

Fotografija na naslovnici: Edvard Ravnikar: izsek coninga Nove Gorice, okoli 1949 (Arhiv MAO).

©2023, Raziskovalna postaja ZRC SAZU Nova Gorica

OJS: <https://ojs.zrc-sazu.si/izvestje>

Izvršna urednica: dr. Petra Kolenc

Uredniški odbor: doc. dr. Jasna Fakin Bajec,
dr. Petra Kolenc, doc. dr. Špela Ledinek Lozej,
dr. Neva Makuc, prof. dr. Branko Marušič,
dr. Katarina Šrimpf Vendramin,
dr. Petra Testen Koren,
izr. prof. dr. Danila Zuljan Kumar

Jezikovni pregled: Anja Mugerli

Prevod izvlečkov: Neva Makuc

Oblikovna zasnova in prelom: Darko Turk

Izdajatelj: Raziskovalna postaja ZRC SAZU Nova Gorica

Založnik: Založba ZRC, ZRC SAZU

Tisk: Birografika Bori

Naklada: 400 izvodov

Naslov uredništva:

Raziskovalna postaja ZRC SAZU Nova Gorica,
Delpinova ulica 12, 5000 Nova Gorica
Tel.: 05 335 73 26

Naročila: Založba ZRC, ZRC SAZU, Novi trg 2,
p. p. 306, 1001 Ljubljana

Poročilo o delu

sodelavk in sodelavcev ZRC SAZU, Raziskovalne postaje v Novi Gorici, od 1. 1. 2023 do 31. 12. 2023

ZRC SAZU, INŠTITUT ZA KULTURNE IN SPOMINSKE ŠTUDIJE (IKSŠ)

JASNA FAKIN BAJEC,
dr. etnologije, prof. zgodovine, znanstvena sodelavka,
docentka s področja kulturne zgodovine

(polovično zaposlena na Univerzi v Novi Gorici, Fakulteti za humanistiko)

Utrip z delavnice *Življenje
v Ruskih blokkih nam sporoča ...*,
Nova Gorica, 20. julij 2023. Foto:
Matej Vidmar, Zavod GO! 2025 –
Evropska prestolnica kulture,
Nova Gorica.

RAZISKOVALNI PROGRAM

Historične interpretacije 20. stoletja (vodja: prof. dr. Oto Luthar, obdobje trajanja: 1. 1. 2017 – 31. 12. 2022)

Programska skupina se pri svojem delu osredotoča na odnos med zgodovinopisjem in drugimi diskurzi o preteklosti. Ob tem nas zanimajo naslednji vidiki: 1) zgodovinopisje in »afektivni obrat«; 2) politike spomina; 3) prostorske kontekstualizacije in materializacije preteklosti; 4) spomin, zgodovina in digitalni mediji. Raziskovalka Jasna Fakin Bajec je v letu 2023 analizirala arhivsko gradivo in pripravljala besedilo za knjigo o ženskem delu v Konfekciji Komen ter zbirala zgodbe in spomine o načinu življenja v Novi Gorici od začetkov gradnje mesta leta 1947 do danes. Zbrano etnografsko gradivo o dediščini Nove Gorice je bilo interpretirano na dveh javnih dogodkih v Novi Gorici.

PROJEKTI

MEDIA4ALL – Razvoj osnovnih veščin medijske pismenosti s pripravo participativnih medijskih izdelkov (ERASMUS+, tržni projekt, vodja na ZRC SAZU: Jasna Fakin Bajec, trajanje 1. 3. 2021 – 28. 2. 2023)

Hiter tehnološki razvoj in širjenje digitalnih medijev, zlasti interneta, sta povzročila več možnosti dostopa do informacij, ki do nas ne pridejo le neposredno iz njihovega osnovnega ustvarjalca informacij, temveč so indirektno (posredno) posredovane za lažjo potrošnjo. Ker medijska pismenost zadeva tudi vključenost državljanov v sodobno informacijsko družbo, je bil cilj projekta MEDIA4ALL spodbujanje razvoja veščin digitalne in medijske pismenosti v perspektivi vključujočega učenja. S podporo in aktivnim vključevanjem odraslih, kulturnih delavcev, strokovnjakov s področja umetnosti in kulturnega sektorja smo partnerji v letu 2023 razvili orodja (videofilme, infografike in izobraževalne plakate) za ozaveščanje o medijski pismenosti, izvedli izobraževanja za ciljne skupine ter pripravili smernice za politične odločevalce, kako veščine medijske pismenosti vključiti v vseživljenjsko izobraževanje.

Dediščina za vključujočo trajnostno preobrazbo – HEI-TRANSFORM (raziskovalni projekt ARRS, vodilni partner: UL, Fakulteta za arhitekturo, izr. prof. dr. Sonja Ifko, vodja na ZRC SAZU: dr. Barbara Vodopivec, sodelavka: Jasna Fakin Bajec, trajanje: 1. 10. 2022 – 30. 9. 2025)

Transdisciplinarni raziskovalni projekt HEI-TRANSFORM je usmerjen v prepoznavanje socialnih, okoljevarstvenih, gospodarskih in razvojnih potencialov nepremične kulturne dediščine (NKD) Slovenije ter v razvoj pristopov za njihovo vključevanje v proces zelene preobrazbe. Izhaja iz razumevanja dediščine kot vira za doseganje trajnostne prihodnosti ter je namenjen njegovi kvalitativni in kvantitativni opredelitvi. V ta namen bo ključni rezultat projekta razviti in testirati model Kulturna dediščina 4.0 (KD 4.0), ki bo nastal na primeru revitalizacije opuščene NKD s prilagojeno ponovno rabo. Raziskovalka Jasna Fakin Bajec je v letu 2023 skupaj s partnerji pripravila študijo primerov praks sodelovanja deležnikov pri odločanju v projektih prilagojene ponovne rabe opuščene NKD in izvedla etnografske raziskave v izbranih skupnostih (Hrastnik, Kostanjevica na Krki, Gornja Radgona in Lenart) o odnosu lokalnih deležnikov do snovne in nesnovne kulturne dediščine.

AB INITIO – URBANA UTOPIJA (tržni projekt, v okviru Evropske prestolnice kulture Nova Gorica-Gorizia, vodja: dr. Blaž Kosovel, vodja na ZRC SAZU: Jasna Fakin Bajec, trajanje 2022–2025)

Cilj projekta je znova odkriti modernistično dediščino mesta za analizo literature in poglavljenimi intervjuji z domačini, ki so mesto zgradili in oblikovali. Aktivnosti tudi vključujejo preučevanje najboljših praks pri predstavitvi modernistične dediščine v drugih novih mestih po Evropi in ustvarjanje kulturne poti skozi nova mesta. Prvotni načrt mesta bo predstavljen z uporabo virtualne resničnosti (VR), hkrati pa bodo v virtualnem muzeju Nove Gorice predstavljene zgodbe lokalnega prebivalstva o načinu življenja v mestu. V letu 2023 je raziskovalka Jasna Fakin Bajec izvedla več intervjujev z lokalnimi prebivalci iz različnih starostnih skupin o dediščini mesta ter skupaj s sodelavci iz Zavoda za varstvo kulturne dediščine (Območna enota Nova Gorica), Univerze na Primorskem (Fakulteta za humanistične študije) in Centra za arhitekturo Slovenije so-organizirala klepete ob klopci in javne predstavitve zgodovine načina življenja v Ruskih blokkih. Rezultate raziskav je predstavila tudi na okroglih mizah in znanstvenih konferencah.

INSPIRE – Center odličnosti za vključujočo enakost spolov v raziskovanju in inovacijah: ustvarjanje znanja in spodbujanje sodelovanja (mednarodni raziskovalni projekt Obzorje Evrope, vodja projekta: Rachel Palmén, FUOC, vodja na ZRC SAZU: dr. Jovana Mihajlovič Trbovc, trajanje: 1. 10. 2022 – 30. 9. 2026)

Projekt iNSPIRE bo razvil trajnostni evropski center odličnosti, namenjen svetovnim raziskavam in analizam o vključujoči enakosti spolov v raziskovalnih centrih in univerzah. Zato projektno partnerstvo sestavljajo raziskovalci z vrhunskim znanjem in pristopi k politikam enakosti spolov. V okviru projekta se tudi razvija nove kazalnike za vključujoč razvoj načrtov za enakost spolov (NES), izvaja raziskavo o spremljanju NES po vsej Evropi in ugotavlja ključne pogoje (ne)uspešnih načrtov. Hkrati se izvaja študije primerov o medsektorskih politikah, ki bodo prinesle inovativne pristope in prakse na področju regionalnih inovacijskih politik. Raziskovalka Jasna Fakin Bajec je vključena v delovni sklop, ki je namenjen raziskavam politik, ki se osredotočajo na intersektionalne enakosti in vključevanja raznolikosti. V okviru projekta bo analizirala prakse izbranega slovenskega raziskovalnega centra ter ugotavljala, v kolikšni meri

prihaja do večkratnih diskriminacij, ki se zgodijo zaradi spola, starosti, narodne ali rasne pripadnosti, družbeno/razrednega ozadja, invalidnosti, jezika, spolne usmerjenosti ipd.

PRIPRAVA SIMPOZIJEV, IZOBRAŽEVALNIH DELAVNIC, OKROGLIH MIZ (izbor)

Štanjel, 19. 5. 2023: organizacija pogovora o zgodovini in pomenu plemiške družine Kobenzl v Štanjelu, na Krasu in Goriškem.

Nova Gorica, 10. 9., 11. 9. in 30. 9. 2023: soorganizacija javnih dogodkov *Pridi dol in povej ... , Pridi dol in poglej ...* o zgodovini načina življenja v Ruskih blokih, arhitektu Edvardu Ravnikarju in načinih vrednotenja snovne in nesnovne dediščine Nove Gorice.

Nova Gorica, 13. 10. in 14. 10 2023: soorganizacija festivala Rethinkable, v okviru katerega so bile izvedene delavnice peke kruha – *Kruh med revščino in izobiljem: med mojo in tvojo kulturo*, pogovor z doc. dr. Jernejem Mlekužem o kruhu, pici, bureku, kranjski klobasi ... , elementi lokalne tradicije in večkulturnost ter delavnica Prihodnost Nove Gorice in Gorice po Go!2025 po metodi lateralnega mišljenja.

DRUGO DELO IN DEJAVNOSTI

Jasna Fakin Bajec je članica Sveta za turizem pri Občini Ajdovščina. Aktivno sodeluje z osnovnimi šolami iz Vipavske doline in Goriške pri izvedbi izobraževalnih delavnic o ohranjanju in razvoju kulturne dediščine – novi pogledi, pristopi in razumevanja. V sodelovanju z Občino Ajdovščina in Društvom ljubiteljev pašte (Mlinotest, d. o. o.) pripravlja in testira izobraževalni program za Rustjevo hišo kruha – doživljajski center pekarstva in mlinarstva, ki se bo predvidoma odprl marca 2024. V okviru študijskega krožka *Pokukajmo v spomine*, ki ga ob podpori Občine Komen vodi Kosovelova knjižnica Sežana, podružnica Komen, zbira zgodbe in spomine o načinu življenja na Krasu.

IZOBRAŽEVANJA V TUJINI

Od marca 2023 do konca maja 2023 je Jasna Fakin Bajec delovala kot gostujoča predavateljica na Univerzi v Trstu, Oddelku za politične in družbene študije, kjer se je izobraževala pod mentorstvom prof. Serene Baldin.

PEDAGOŠKO DELO

Jasna Fakin Bajec je polovično zaposlena na UNG, Fakulteti za humanistiko, kjer je direktorica študijskega programa Kulturna zgodovina (dodiplomski program) ter Zgodovine in kulture medgeneracijskih prostorov (podiplomski program).

Na Fakulteti predava naslednje predmete: Kulturna dediščina v historični perspektivi, Kulturni turizem in Ustvarjalnost v medkulturni perspektivi.

MENTORSTVO

Jasna Fakin Bajec je mentorica doktorski študentki mag. Nikiti Peresin Meden in diplomskemu študentu Stojanu Gjorgievu.

PREDAVANJA IN REFERATI (izbor)

FILIPOVIČ HRAST, Maša, URŠIČ, Matjaž, FAKIN BAJEC, Jasna. Priložnosti in izzivi sodelovanja med deležniki v procesih upravljanja kulturne dediščine. *HEI-Transform: dediščina za vključujočo trajnostno preobrazbo: uvodna konferenca raziskovalnega projekta*, 3.–4. april 2023, Fakulteta za arhitekturo UL.

FAKIN BAJEC, Jasna. Vodna dediščina kot naravni in kulturni vir za boj proti podnebnim spremembam in spodbujanje trajnostnega življenja na čezmejnih območjih: predavanje na mednarodnem posvetovanju *Izzivi varstva in valorizacije kulturne dediščine povezane z vodo v čezmejnem območju Goriške*. 14. junij 2023, Univerza v Trstu, Oddelek za politične in družbene študije, dislocirana enota v Gorici.

FAKIN BAJEC, Jasna. Nesnovna kulturna dediščina Nove Gorice med pogledi domačinov in strokovne javnosti: prispevek na mednarodni konferenci *Heritage on the margins: Central and Easter Europe perspectives*, Ljubljana, 29. in 30. november 2023, The Association of Critical Heritage Studies (ACHS) Central and Eastern Europe (CEE).

📖 BIBLIOGRAFIJA (izbor)

FAKIN BAJEC, Jasna, KRANJC, Darja. Significance of cultural heritage practices in karst landscape management : 2030 Agenda for Sustainable Development. Carbonates and evaporites. 2023, vol. 38, iss. 1, 12 str., ilustr. ISSN 0891-2556. <https://link.springer.com/article/10.1007/s13146-022-00834-w>.

FAKIN BAJEC, Jasna, BRATOŽ, Silva, ŠTEMBERGER, Tina, LEMUT BAJEC, Melita. Spodbujanje kritičnega mišljenja prek vsebin kulturne dediščine. Glasnik Slovenskega etnološkega društva. [Tiskana izd.]. 2023, 63, št. 1, str. 20-32. ISSN 0351-2908. <https://cdn.domdesign.com/users/SEDDrustvo/Site/sites/sed-drustvo.si/modules/Domino/Files/glasnik-63-1-2023-internet.pdf>.

FAKIN BAJEC, Jasna (avtor): Stara rokodelska in tehnična znanja iz Vipavske doline med pozabo in novično uporabo V: *Izvestje Raziskovalne postaje ZRC SAZU v Novi Gorici*, št. 20 (2023), str. 59–69.

ZRC SAZU, ZGODOVINSKI INŠTITUT MILKA KOSA (ZIMK)

📖 NEVA MAKUC, dr. zgodovinskih znanosti, univ. dipl. italijanistka in zgodovinarica, znanstvena sodelavka

Gorica (Italija), Slovenska knjižnica Damir Feigel, 26. 7. 2023: predstavitev knjige *Saggi scelti sulla storia, sulla lingua e sulla società slovena al confine italo-sloveno* na Festivalu *Itinerante della Coscienza* »dialoghi« - »Resistenze e Belleza«. Foto: Urška Kumar.

📖 RAZISKOVALNI PROGRAM

Temeljne raziskave slovenske kulturne preteklosti (vodja: doc. dr. Miha Preinfalk, obdobje trajanja: 1. 1. 2022 – 31. 12. 2027)

Poudarka programa sta dva – raziskovanje starejše zgodovine slovenskega prostora (srednji in novi vek oziroma obdobja do konca prve svetovne vojne) ter preučevanje manj raziskanih področij, ki v slovenskem zgodovinskepisju veljajo za deficitarne (zgodovina plemstva, socialna zgodovina medicine, historična topografija, identitete, študije prostora ...). Raziskave bodo poleg klasičnih raziskovalnih metod vključevale tudi sodobno informacijsko tehnologijo, ki omogoča obdelavo večjega korpusa

podatkov. Tak pristop bo omogočil izvirnost raziskav, referenčnost rezultatov in razvoj novih raziskovalnih smeri, ki bodo na interdisciplinaren način zgodovinopisje povezale z drugimi vedami, ne nujno zgolj humanističnimi in družboslovnimi, temveč tudi z naravoslovnimi.

V okviru programa je N. Makuc nadaljevala z raziskovanjem zgodovine širšega obmejnega slovensko-italijanskega prostora s posebno pozornostjo do kulturne zgodovine.

PROJEKTI

Historična topografija Posavinja in Posotelja (vodja: dr. Matjaž Bizjak, trajanje projekta: 1. 10. 2022 – 30. 9. 2025)

Projekt predstavlja nadaljevanje raziskovalnega dela, ki že dalj časa poteka na Zgodovinskem inštitutu Milka Kosa ZRC SAZU in je privedlo do nove serije Slovenske historične topografije, ki bo dolgoročno celovito pokrila celotno državno ozemlje in bo časovno zajela obdobja vse do 19. stoletja. Raziskovalni projekt se nanaša na historično topografijo Posavinja in Posotelja. Gre za prvi del obravnave ozemlja slovenske Štajerske, ki ga je zaradi izjemnega obsega historično topografskega gradiva treba obravnnavati v dveh delih. Gradivo, ki ga je zbral Pavle Blaznik, je bilo objavljeno v knjižni obliki v letih 1986–1989, po avtorjevi smrti, in vsebuje precej nerazrešenih lokacij. Celotno delo bo najprej skenirano, iz njega bodo izločena gesla, ki se nanašajo na Posavinje in Posotelje, in ta bodo obdelana s programom za optično prepoznavo znakov. Pridobljeno besedilo se bo pripravilo za vnos v elektronsko relacijsko podatkovno zbirko. Vnos bo potekal avtomatizirano s pomočjo nadgrajenih programskih orodij, razvitih v okviru predhodnih dveh projektov. Na strukturi relacijske podatkovne zbirke SHT bo izvedena nadgradnja, ki bo omogočala povezavo z obstoječimi in nastajajočimi digitalnimi zbirkami primarnih virov. Zgodovinski del projektne skupine je (in bo) zbral mnogo novih topografskih podatkov, pridobljenih iz primarnih zgodovinskih virov: listin, urbarjev, fevdnih in računskih knjig ter zgodnjih kartografskih virov. Obstoječa podatkovna zbirka se bo temeljito dopolnila z novimi podatki. V zadnji fazi bo zaključen korpus historično topografskih podatkov za Posavinje in Posotelje umeščen v okvir obstoječe spletne aplikacije Slovenska historična topografija (SHT). Obenem bo razvit interaktivni spletni portal, ki bo upravljalcu omogočal učinkovito urejanje podatkovne zbirke SHT tudi po končanem projektu. Kratkoročni cilj projekta je tako razširitev obstoječe Slovenske historične topografije z vključitvijo temeljito izpopolnjene podatkovne zbirke za Posavinje in Posotelje.

DRUGO DELO IN DEJAVNOSTI

Neva Makuc je članica Znanstvenega sveta študijskega programa Humanistika III. stopnje na Fakulteti za humanistiko Univerze v Novi Gorici. Mednarodno sodeluje z združenjem Istituto per gli Incontri Culturali Mitteleuropei (Gorica, Italija) kot njihova redna članica. Poleg tega sodeluje kot dopisna članica še z Istituto Pio Paschini (Videm, Italija) in je članica uredniškega odbora revije *Goriški letnik: zbornik Goriškega muzeja*. Od leta 2022 je članica delovne skupine za pripravo stalne razstave o slovenski zgodovini pri Narodnem muzeju Slovenije.

Neva Makuc je sodelovala pri organizaciji 58. srednjeevropskih kulturnih srečanj, ki jih je organiziral ICM-Istituto per gli incontri culturali mitteleuropei v Gorici med 23. in 25. nov. 2023. Pomagala je pri tolmačenju, vključitvi slovenske predavateljice z Univerze v Ljubljani ter predavala o izzivih prevajanja zgodovinskih terminov.

PRIPRAVA SIMPOZIJEV, IZOBRAŽEVALNIH DELAVNIC, OKROGLIH MIZ, PREDSTAVITVE JAVNOSTI

ZULJAN KUMAR, Danila, MAKUC, Neva, CADORINI, Giorgio. *Saggi scelti sulla storia, sulla lingua e sulla società slovena al confine italo-sloveno: predstavitev istoimenske monografije na Festival itinerante della Conoscenza »dialoghi« - »Resistenze e Bellezza«, Biblioteca Slovena »Damir Feigel« - Slovenska knjižnica »Damir Feigel«, Gorizia / Gorica, Italija, 26. jul. 2023. [COBISS.SI-ID 161592835]*

ZULJAN KUMAR, Danila, MAKUC, Neva, VELLISCIG, Giuliano. Il confine italo-sloveno: storia, cultura, società : predstavitev monografije "Saggi scelti sulla storia, sulla lingua e sulla società slovena al confine italo-sloveno (Založba ZRC, KappaVu Edizioni)" v okviru Festivala manjših založnikov in prevajanja Confine Capitale, San Pier d'Isenzo (ITA), 28. avg. 2022. [COBISS.SI-ID 129070083]

⊗ RAZISKOVALNO DELO V TUJINI, ŠTUDIJSKI OBISKI IN GOSTOVANJA

Redno raziskovalno delo v arhivskih, muzejskih in knjižničnih ustanovah v Gorici.

⊗ PEDAGOŠKO DELO

Zgodovina historiografije. Predavanja za 3. letnik 1. stopnje študijskega programa Kulturna zgodovina na Fakulteti za humanistiko Univerze v Novi Gorici.

Uvod v študij zgodovine. Predavanja za 1. letnik 1. stopnje študijskega programa Kulturna zgodovina na Fakulteti za humanistiko Univerze v Novi Gorici.

⊗ MENTORSTVO

Mentorstvo študentki na 1. stopnji programa Kulturne zgodovine na Fakulteti za humanistiko, Univerze v Novi Gorici. Zagovor diplome: 29. 9. 2023.

⊗ BIBLIOGRAFIJA (izbor)

MAKUC, Neva. Učenjak Michele grof della Torre Valsassina (1757–1844) in njegova zapuščina. Kronika: časopis za slovensko krajevno zgodovino. [Tiskana izd.]. 2023, letn. 71, št. 1, str. 113–121, ilustr.

MAKUC, Neva. Gorica in njena okolica kot Czörnigova »avstrijska Nica«. V: *Izvestje Raziskovalne postaje ZRC SAZU v Novi Gorici*, št. 20 (2023), str. 10–15.

Objavljeni povzetek znanstvenega prispevka na konferenci

MAKUC, Neva. *Klimatsko zdravilišče v Gorici v obdobju nacionalizmov : predavanje na spominsko-znanstveno-strokovnem srečanje »Cvirnov dan» ob desetletnici smrti prof. dr. Janeza Cvirna, Filozofska fakulteta, Ljubljana (SLO), 14. sep. 2023.* [COBISS.SI-ID 167437827]

Prispevek na konferenci brez natisa

MAKUC, Neva. Gorizia e i tentativi nel XIX secolo di istituire una stazione climatica : predavanje na mednarodnem posvetovanju »Sfide per la salvaguardia e la valorizzazione del patrimonio culturale legato all'acqua nell'area transfrontaliera del goriziano«, Polo universitario di Gorizia-Sala Padnu, Gorizia (ITA), 14. jun. 2023.

MAKUC, NEVA. Klimatsko zdravilišče v Gorici v obdobju naraščajočih nacionalizmov. »Cvirnov dan. Spominsko znanstveno in strokovno srečanje ob desetletnici smrti prof. dr. Janeza Cvirna.« Ljubljana, 14. septembra 2023.

PETRA KOLENC, dr. zgodovinskih znanosti, univ. dipl. bibl., višja strokovna sodelavka

Šmihel, 29. september 2023,
predstavitev znanstvene
monografije *Srednjeveška cerkev
sv. Mihaela v Šmihelu in vpliv
gotških tokov na Goriškem* (ur.
Petra Kolenc) skupaj z avtorji
monografije (foto: A. Medved,
KinoKašča).

PROJEKTI

Alptextyle – Skupne rešitve za relokalizacijo trajnostnih, krožnih vrednostnih verig alpskega tekstila, dovezne za dediščino in potrošnike (raziskovalni projekt, vodja na ZRC: dr. Katarina Šrimpf Vendramin, obdobje trajanja: 1. 1. 2022 – 31. 10. 2025)

Tekstilne vrednostne verige potrebujejo nujno spremembo, saj so eden najbolj onesnažujočih sektorjev z ogromnim potencialom za zmanjšanje CO₂. Alpe imajo bogato tekstilno dediščino s posebno estetikom in znanjem, ki temelji na vrednotah krožnosti in občutljivosti na lokalne vire (npr. volna, lan, rastline za barvanje). Projekt AlpTextyles je inovativen, saj na mizo alpskega sodelovanja prinaša relevantno, doslej zapostavljeno razpravo; ustvarja vpogled v željo potrošnikov, da se oblečejo bolj CO₂ nevtralno in zaznajo podobo oziroma njihovo pripravljenost plačati za izdelke iz Alp; gradi argumente za čezmejno sodelovanje, ki ga običajno ovirajo politike, ki spodbujajo stoddostne lokalne/nacionalne vrednostne verige; združuje kulturno in poslovno strokovno znanje ter ustvarja kontraintuitivna medsektorska priporočila za kmetijsko, industrijsko in kulturno politiko. Partnerji v projektu AlpTextyles bodo razvili skupne rešitve, ki bodo pospešile premestitev trajnostnih, krožnih verig vrednosti alpskega tekstila, ki so občutljive na naravne in kulturne vire, in bodo zajele željo potrošnikov po postogljičnem življenjskem slogu ter tako izboljšale čezmejno sodelovanje. Petra Kolenc se v sklopu projekta ukvarja z raziskavo svilgojstva na Goriškem.

Episkop mejnosti: Premislek o goriških preteklostih in prihodnostih ob Evropski prestolnici kulture, Nova Gorica 2025 (aplikativni raziskovalni projekt, vodja: doc. dr. Špela Ledinek Lozej, obdobje trajanja: 1. 10. 2022 – 30. 9. 2025)

Leta 2025 bo Nova Gorica z Gorico (it. Gorizia) evropska prestolnica kulture (EPK) z geslom *Gremo brezmejno! oziroma Brezmejna Goriška!*. Kljub sloganu, zagledanem v brezmejno prihodnost, so dogodki zadnjih dveh let utrdili izhodišče, da meja (fizičnih in administrativnih ločnic) in mejnosti (družbene razmejevanja) ne gre odmisлити iz našega vsakdana. Prav zato bodo meje in mejnosti skupaj s povezavami, ki jih premoščajo, v središču našega preučevanja mnogovrstnih in raznolikih preteklosti, sedanjosti in prihodnosti v (novo)goriškem somestju, kot tudi na širšem goriškem stičišču Vzhoda in Zahoda, Sredozemlja in Alp, Srednje Evrope in Balkana, romanskega, slovanskega in nekoč tudi germanskega sveta. V projektu bomo: 1) z vidika različnih disciplinarnih izhodišč naslovili pretekle, dandanašnje in prihodnje meje in mejnosti v Novi Gorici, Gorici ter širšem goriškem območju; 2) preizprašali dejanske in poiskali alternativne možnosti »brezmejnosti«, ki jih naslavlja program EPK; in 3) pripravili

Episkop, celoletni spremljevalni program Evropske prestolnice kulture GO! 2025. V letu 2023 smo začeli strukturo programa ter glavne vsebinske premise.

Zahodna slovenska narodnostna meja v luči sprememb časa (tržni projekt)

Delo na projektu *Zahodna slovenska narodnostna meja v luči sprememb časa* se osredotoča na arhivsko in terensko delo, zgodovinske, jezikoslovne, etnološke ter antropološke raziskave v zahodnem slovenskem prostoru. V sklopu projekta se pozornost namenja vodenju in urejanju specializirane domoznanske knjižnice Raziskovalne postaje ZRC SAZU v Novi Gorici (RP NG) ter digitalizaciji in metapodatkovnemu popisu Tumove pisemske zapuščine, tudi za publicistične, strokovne in znanstvene namene. Tumova korespondenca je posebej pomembna za raziskovalno in širšo javnost, saj predstavlja pomemben vir za preučevanje zgodovinskih tokov, ki so se na Goriškem in Tržaškem odvijali na prelomu 19. in 20. stoletja. Metapodatkovno opremljenih je 1300 pisem iz Arhiva Henrika Tume, knjižnica Raziskovalne postaje je med svoj fond sprejela podarjene knjige zgodovinarjev dr. Branka Marušiča in Alessia Stasija (cca 500 knjižničnih enot).

PRIPRAVA SIMPOZIJEV, IZOBRAŽEVALNIH DELAVNIC, OKROGLIH MIZ, PREDSTAVITVE JAVNOSTI

Nova Gorica, Goriški muzej – Grad Kromberk, 18. 4. 2023: predstavitev knjige *Ravničan Štefan Širok 1849–1890: publicist in profesor klasičnih jezikov v carski Rusiji*, ur. P. Kolenc. Skupaj z J. Šušmelj, B. Marušič in B. Bratina v sklopu torkovih večerov na gradu Kromberk.

Lokve, 22.–29. 5. 2023: Mednarodna umetniška kiparska rezidenca Wood&Stone Lokve 2023: organizacija dogodka in voden ogled vasi z razlago o zgodovini Lokvi ter obrteh v Trnovskem gozdu in sprehod po vasi z ogledom škafarskega muzeja ter poti za zidom.

Nova Gorica, Mestna občina, 8. 6. 2023: tiskovna konferenca ob *Ravnikarjevem letu v Ravnikarjevem mestu*.

Šmihel, 29. 9. 2023: soorganizacija (skupaj s Kinokaščo) in predstavitev znanstvene monografije *Srednjeveška cerkev sv. Mihaela v Šmihelu in vpliv gotskih tokov na Goriškem* skupaj z avtorji monografije.

PREDAVANJA IN REFERATI

KOLENC, Petra, SVOLJŠAK, Petra. Družbena in prostorska obnova Primorske po prvi svetovni vojni. Referat na 40. zborovanju Zveze zgodovinskih društev Slovenije: Izzivi slovenskega zgodovinopisja v 21. stoletju panelu Vizije prihodnosti: načrtovanje stvarnosti na Slovenskem po obeh svetovnih vojnah, Nova Gorica, 20. 4. 2023.

DRUGO DELO IN DEJAVNOSTI

Petra Kolenc je urednica *Izvestja Raziskovalne postaje ZRC SAZU v Novi Gorici* in članica uredniškega odbora *Goriškega letnika: zbornika Goriškega muzeja*. V okviru Turističnega kulturnega in športnega društva LO-KO (Lokve) ureja domoznansko knjižno zbirko *Besede s Planote*. V letu 2023 je pod okriljem Kroga umetnosti (Art Circe) s TKŠ društvom LO-KO izvedla 2. mednarodno umetniško rezidenco Wood & Stone (Les & Kamen), ki je med 22. in 29. majem 2023 potekala na Lokvah, kjer je šest umetnikov iz različnih držav sveta ustvarjalo v lesu ter kamnu. Je soavtorica in urednica spremljevalnega kataloga umetniških del. V vasi nastaja Forma viva, ki spremlja voden pohod *Od kipa do kipa*.

BIBLIOGRAFIJA

KOLENC, Petra (avtor). O plazu, ki je sprožil znanstveno monografijo. V: KOLENC, Petra (ur.), *Srednjeveška cerkev sv. Mihaela v Šmihelu in vpliv gotskih tokov na Goriškem: ob 550-letnici prve omembe cerkve sv. Mihaela v Šmihelu*. Ljubljana: ZRC SAZU, 2023, str. 8–9. fotogr.

SVOLJŠAK, Petra (avtor), KOLENC, Petra (avtor). Obnova Goriške po prvi svetovni vojni in vloga arhitekta Maksa Fabianija. V: *Prispevki za novejšo zgodovino*, 2023, št. 3, str. 10–26.

KOLENC, Petra (avtor). »Se mi ne dopade« ali kako je Mačkova politika diskvalificirala Ravnikarjev povojni urbanizem Nove Gorice. V: *Izvestje Raziskovalne postaje ZRC SAZU v Novi Gorici*, št. 20 (2023), str. 24–32.

Uredniško delo (izbor)

KOLENC, Petra (urednica). Srednjeveška cerkev sv. Mihaela v Šmihelu in vpliv gotskih tokov na Goriškem: ob 550-letnici prve omembe cerkve sv. Mihaela v Šmihelu. Ljubljana: ZRC SAZU, 2023.

TAVČAR, Lidija (avtor), KOLENC, Petra (urednica). Poskus rekonstrukcije neuresničenega slovenskega Narodnega muzeja v Gorici: 1910–1914. Ljubljana: ZRC SAZU, 2023.

SEREC HODŽAR, Anja (urednik), KOLENC, Petra (urednica). Znanstvenoraziskovalni center Slovenske akademije znanosti in umetnosti. Poročilo o delu 2022. Ljubljana: ZRC SAZU, 2023.

Radijske oddaje

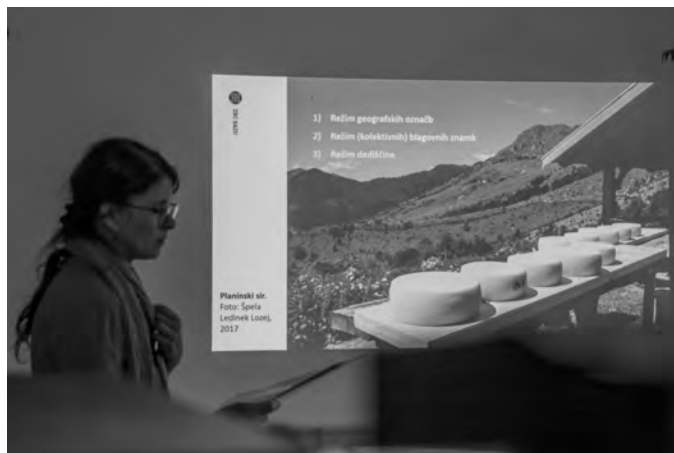
RADMILLOVIČ, Marko (avtor): Ruska leta Štefana Široka [Elektronski vir]: Pogovor novinarja Marka Radmiloviča z gosti Petro Kolenc, Bojanom Bratino, Brankom Marušičem. Podkast: Sledi časa. Ljubljana: RTV Slovenija, 2023, predvajano: 9. 4. 2023, Prvi program Radia Slovenija, Radio Prvi. <https://prvi.rtvsl.si/podcast/sledi-casa/80/174949360>.

FLORENIN, Alenka (avtor): Štefan Širok, profesor v Carski Rusiji: O Štefanu Široku (1849–1890) pripovedujejo Petra Kolenc, Jože Šušmelj, Branko Marušič in Bojan Bratina. Podkast: Srečanja. Trst: Radio Trst A, 2023, predvajano: 25. 4. 2023, Radio Trst A. <http://www.sedezfjk.rai.it/dl/portali/site/articolo/ContentItem-440878e4-0fae-42c2-b105-f1ceb19aa689.html>.

ZRC SAZU, INŠTITUT ZA SLOVENSKO NARODOPISJE

ŠPELA LEDINEK LOZEJ, dr. etnologije, znanstvena sodelavka, docentka

Logarska dolina, Matkova domačija, 17. 9. 2023, sodelovanje na prireditvi Pogovori ob siru ob 25-letnici Združenja kmečkih sirarjev Slovenije.

RAZISKOVALNI PROGRAM

Dediščina na obrobjih. Novi pogledi na dediščino in identiteto znotraj in onkraj nacionalnega (vodja: doc. dr. Špela Ledinek Lozej, obdobje trajanja: 1. 1. 2019 – 31. 12. 2024)

Sodelavci interdisciplinarne programske skupine se posvečamo premisleku o razmerjih moči v dediščinskih procesih ter razpiranju in preseganju nacionalnega pri ustvarjanju dediščine, predvsem pa vrednotenju in analizi manjšinskih dediščin. Raziskovalno problematiko nagovarjamo v petih tematskih sklopih: 1) dediščina na spremenljivih mejnih območjih, 2) dediščina v mobilnem svetu, 3) jezik v rabi – raba jezika, 4) živeti z dediščino in 5) dediščinjenje prostora. Špela Ledinek Lozej je v letu 2023 skupaj s sodelavkami in sodelavci analizirala manjšinske ter čezmejne dediščinske pobude na Goriškem, v Posočju, Videmski pokrajini, Istri, na Koroškem in Goričkem, sodelovala na hodinarju po Toskani (15.–18. 5. 2023) ter skupaj s kolegi z Inštituta za etnologijo Češke akademije pod pokroviteljstvom Združenja za kritično preučevanje dediščine (Association of Critical Heritage Studies, ACHS) soorganizirala mednarodno konferenco *Dediščina na obrobjih?* (Ljubljana, 29.–30. 11. 2023) in prvo srečanje srednje- in vzhodnoevropskega oddelka (CEE Chapter) združenja (Ljubljana, 1. 12. 2023).

PROJEKTI

Migracije in družbene spremembe v primerjalni perspektivi: primer zahodne Slovenije po drugi svetovni vojni (temeljni raziskovalni projekt, vodja: prof. dr. Aleksej Kalc, obdobje trajanja: 1. 9. 2020 – 31. 8. 2023)

Projekt je preučil spremembe v prebivalstvu in družbeni razvoj mest na zahodnem robu Slovenije po drugi svetovni vojni ter novi razmejitvi med Jugoslavijo in Italijo. V raziskavi smo primerjali dve zgodovinsko-kulturni stvarnosti – območje Nove Gorice, novoustanovljenega upravnega, gospodarskega in kulturnega središča slovenskega dela goriške regije, in Kopra, ki je doživel skoraj popolno zamenjavo prebivalstva in korenito etnično, družbeno ter kulturno preobrazbo. Špela Ledinek Lozej je izvedla intervjuje s trinajstimi sogovorci in sogovorkami ter pripravila prispevek o novogoriški dediščini za znanstveni posvet *Migracije in družbene dinamike ob zahodni meji po drugi svetovni vojni* (Nova Gorica, 24. 5. 2023).

Episkop mejnosti: Premislek o goriških preteklostih in prihodnostih ob Evropski prestolnici kulture, Nova Gorica 2025 (aplikativni raziskovalni projekt, vodja: doc. dr. Špela Ledinek Lozej, obdobje trajanja 1. 10. 2022 – 30. 9. 2025)

Leta 2025 bo Nova Gorica z Gorico (it. Gorizia) evropska prestolnica kulture (EPK) z geslom Gremo brezmejno! oziroma Brezmejna Goriška!. Kljub sloganu, zagledanem v brezmejno prihodnost, so dogodki zadnjih dveh let utrdili izhodišče, da meja (fizičnih in administrativnih ločnic) in mejnosti (družbenega razmejevanja) ne gre odmisлити iz našega vsakdana. Prav zato bodo meje in mejnosti skupaj s povezavami, ki jih premoščajo, v središču našega preučevanja mnogovrstnih in raznolikih preteklosti, sedanjosti in prihodnosti v (novo)goriškem somestju, kot tudi na širšem goriškem stičišču Vzhoda in Zahoda, Sredozemlja in Alp, Srednje Evrope in Balkana, romanskega, slovanskega in nekoč tudi germanškega sveta. V projektu bomo: 1) z vidika različnih disciplinarnih izhodišč naslovili pretekle, dandanašnje in prihodnje meje in mejnosti v Novi Gorici, Gorici ter širšem goriškem območju; 2) preizprašali dejanske in poiskali alternativne možnosti »brezmejnosti«, ki jih naslavlja program EPK; in 3) pripravili Episkop, celoletni spremljevalni program Evropske prestolnice kulture GO! 2025. V letu 2023 smo začrtali strukturo programa ter glavne vsebinske premise.

Biografije istrskih poti: Hoja in pisanje kot metodi raziskovanja obmejnih prostorov (temeljni raziskovalni projekt, vodja: Nataša Rogelja Caf, obdobje trajanja 1. 10. 2022 – 30. 9. 2025)

Poti in meje, kot tudi hoja in pisanje, so v središču predlaganega projekta. Je svet lahko prepleten in ločen obenem? Oddaljen in bližnji? Univerzalen in partikularen? Fluiden in strjen? Predlagana vprašanja naslavljam skozi manjkajoči dialog med potmi in mejami z uporabo hoje ter pisanja kot dveh vzajemno dopolnjujočih se, eksperimentalnih metod raziskovanja obmejnih prostorov. V primerjavi s hojo je pisanje manj osvetljeno, saj večkrat obvelja prepričanje, da je pisanje zadnji del sosledja korakov branje–raziskovanje–pisanje, a vendar prav slednje pogosto šele omogoča razmišljanje. Čeprav v antropologiji obstaja tradicija pisanja terenskih zapisov in dnevnikov, želimo v predlaganem projektu stopiti še korak dlje in uporabiti pisanje kot polnokrvno metodo, kot umetnost vedenja, ključno za premislek širših metodoloških in epistemoloških vprašanj, ki pripeljejo hojo in pisanje v tesno razmerje. Biografski

pristop k potem nam pri tem omogoča vpogled v kompleksno prostorsko-časovno povezanost fizično-materialnih, ekonomskih, političnih, kulturnih in vsakodnevnih vidikov poti. Špela Ledinek Lozej je sodelovala na dveh izvedenih hodinarjih ter spremljajočih seminarjih in delavnicah, in sicer na hodinarju po reki Dragonji in Rižani (29. 3. – 1. 4. 2023) ter po balkanski migrantski poti med Buzetom in Trstom (11.–15. 9. 2023).

Izolirani ljudje in skupnosti v Sloveniji in na Hrvaškem (temeljni raziskovalni projekt, vodja: izr. prof. Dan Podjed, obdobje trajanja 1. 10. 2022 – 30. 9. 2025)

V času pandemije covid-19 in drugih vzrokov fizične ali socialne izolacije v projektu razvijamo nov antropološki pristop, s katerim se sprašujemo, kaj pomeni biti izoliran. S pomočjo etnografskih raziskav v izoliranih družbenih prostorih in na zapuščenih območjih skušamo ugotoviti, kako izolacija oblikuje izkušnje izoliranosti in praznine v urbanih in podeželskih območjih med posamezniki ter skupnostmi v Sloveniji in na Hrvaškem. Poleg tega raziskujemo, kako različni načini izolacije oblikujejo izkušnje, vrednote in odnos do okolja ter prihodnosti. Glavni cilji projekta so: 1) poiskati in primerjati primere izolacije v Sloveniji in na Hrvaškem; 2) določiti vrednote in stališča v izoliranih skupnostih ter med njimi v različnih kulturnih, zgodovinskih in družbenopolitičnih kontekstih; 3) prepoznati vrste izolacije, ki obstajajo v izoliranih prostorih in zapuščenih krajinah. Špela Ledinek Lozej je opravila del terenske raziskave v Julijskih Alpah (11.–12. 8., 20.–24. 7. in 31. 7. – 4. 8. 2023).

AlpTextyles (aplikativni projekt, vodja na ZRC SAZU: dr. Katarina Šrimpf Vendramin, obdobje trajanja: 1. 11. 2022 – 31. 10. 2025)

Tekstilne vrednostne verige potrebujejo nujno spremembo, saj so eden najbolj onesnažujočih sektorjev z ogromnim potencialom za zmanjšanje CO₂. Alpe imajo bogato tekstilno dediščino s posebno estetiko in znanjem, ki temelji na vrednotah krožnosti in občutljivosti na lokalne vire (npr. volna, lan, rastline za barvanje). Projekt AlpTextyles je inovativen, saj na mizo alpskega sodelovanja prinaša relevantno, doslej zapostavljeno razpravo; ustvarja vpogled v željo potrošnikov, da se oblečejo bolj CO₂ nevtralnno in zaznajo podobo/pripravljenost plačati za izdelke iz Alp; gradi argumente za čezmejno sodelovanje, ki ga običajno ovirajo politike, ki spodbujajo stoodstotne lokalne/nacionalne vrednostne verige; združuje kulturno in poslovno strokovno znanje ter ustvarja kontraintuitivna medsektorska priporočila za kmetijsko, industrijsko in kulturno politiko. Partnerji v projektu AlpTextyles bodo razvili skupne rešitve, ki bodo pospešile premestitev trajnostnih, krožnih verig vrednosti alpskega tekstila, ki so občutljive na naravne in kulturne vire, in bodo zajele željo potrošnikov po postogljičnem življenjskem slogu ter tako izboljšale čezmejno sodelovanje. Špela Ledinek Lozej sodeluje pri superreviziji finančno-administrativnega upravljanja projekta.

PopMed-SuSDev (MSCA projekt raziskovalne izmenjave, vodja na ZRC SAZU: doc. dr. Martina Bofulin, obdobje trajanja: 1. 1. 2023 – 31. 12. 2026)

V projektu raziskovalne izmenjave bo zgrajena mednarodna mreža raziskovalcev iz Španije, Nemčije, Slovenije in Kitajske iz polja medicine, ekonomije in antropologije. Špela Ledinek Lozej je med 19. 9. in 20. 10. 2023 opravila raziskovalno usposabljanje o mediteranski dieti in katalonski kulinariki, njenem (ne)prepoznavanju kot dediščine ter vplivu na zdravje ljudi in trajnostni razvoj na univerzi Raul Llull v Barceloni (Španija).

PRIPRAVA SIMPOZIJEV, IZOBRAŽEVALNIH DELAVNIC, OKROGLIH MIZ, PREDSTAVITEV PUBLIKACIJ

Logarska dolina, Matkova domačija, 17. 9. 2023, sodelovanje na prireditvi Pogovori ob siru ob 25-letnici Združenja kmečkih sirarjev Slovenije.

Gorica in Nova Gorica, 13.–15. 10. 2023, sodelovanje pri izhodiščni konceptualizaciji 2. čezmejnega festivala transformativnih ekonomij in območnih skupnosti RETHINKABLE.

Ljubljana, ZRC SAZU, 7. 11. 2023, pogovor z dr. Natašo Rogelja Caf in dr. Špelo Ledinek Lozej, avtorica dela *Hodopisi=Footnotes: Zbirka etnografskih esejev z metodološkimi premisleki o hoji in pisanju*.

Ljubljana, ZRC SAZU, 29. 11.–1. 12. 2023, organizacija mednarodne znanstvene konference *Dediščina na obrobjih?* ter prvega srečanja srednje- in vzhodnoevropskega oddelka Združenja za kritično preučevanje dediščine (Central and Eastern European Chapter, Association of Critical Heritage Studies).

Kobarid, Muzej sirarstva, 7. 12. 2023. Skupno sirarstvo na območju Vzhodnih Julijskih Alp. Predstavitev monografije in prikaz etnografskega filma *Mleko, kafe in sir*.

DRUGO DELO IN DEJAVNOSTI

Špela Ledinek Lozej je članica znanstvenega sveta Narodne in študijske knjižnice v Trstu, akcijske skupine 6 EUSALP, Delovne skupine Koordinatorja varstva nesovne kulturne dediščine, komisije za podeljevanje Murkove nagrade, Murkovega priznanja in Murkove listine ter komisije Ministrstva za kulturo RS za pripravo nominacije alpske prehranske dediščine za vpis v Register dobrih praks za varovanje nesovne kulturne dediščine Unesco. Je članica uredniškega odbora *Goriškega letnika*, *Heriskopa* in zbirke *EFGA* ter recenzentka številnih prispevkov in monografij. Vodi pripravo Episkopa, vsebin ZRC SAZU za Evropsko prestolnico kulture 2025.

PREDAVANJA IN REFERATI (izbor)

LEDINEK LOZEJ, Špela. Novogoriška dediščina: Med disonancami in brezmejnostjo. Predavanje na znanstvenem posvetu *Migracije in družbene dinamike ob zahodni meji po drugi svetovni vojni*, Xcenter, Nova Gorica, 24. 5. 2023.

LEDINEK LOZEJ, Špela, BOFULIN, Martina. *Ethnography on the move: From the discovery of historical trade routes to walking seminars*. Predavanje na 9. mednarodni konferenci *Ethnography and Qualitative Research*, Univerza v Trentu, 7.–10. 6. 2023.

ROGELJA CAF, Nataša, LEDINEK LOZEJ, Špela, BOFULIN, Martina. *Foot notes: Experimenting with walking-writing seminars*. Predavanje na mednarodni konferenci *Science, Expertise and Other Modes of Knowledge: Trends, Patterns, and Prospects*, Basel, 31. 8. – 1. 9. 2023.

PEDAGOŠKO DELO

2022/2023: konzultacije pri predmetu Dediščine, dediščinski procesi in prakse (na Podiplomski šoli ZRC SAZU, na študijskem programu 3. stopnje Primerjalni študij idej in kultur, modul Slovenske študije – tradicija in sodobnost);

2023/2024: seminar pri predmetu Dediščinske prakse, procesi in skupnosti: Uvod v kritično preučevanje dediščine na Univerzi v Ljubljani, Filozofska fakulteta, Oddelek za etnologijo in kulturno antropologijo (3. stopnja, skupaj z nosilko prof. dr. Matejo Habinc).

MENTORSTVO

Špela Ledinek Lozej je somentorica Mancij Filak na doktorskem študiju na Oddelku za etnologijo in kulturno antropologijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.

BIBLIOGRAFIJA (izbor)

ROGELJA CAF, Nataša, LEDINEK LOZEJ, Špela. *Hodopisi: Zbirka etnografskih esejev z metodološkimi premisleki o hoji in pisanju*. Ljubljana: Založba ZRC.

PISK, Marjeta, LEDINEK LOZEJ, Špela. *Cross-border landscape as heritage? Insights from Slovenian borderlands*. V: PETTENATI, Giacomo (ur.). *Landscape as heritage: International critical perspectives*. London, New York: Routledge, Taylor & Francis Group, str. 136–147.

LEDINEK LOZEJ, Špela. Mohant, trnič in tolminc: Dediščina planinskega sirarstva? *Heriskop* 4.

LEDINEK LOZEJ, Špela. Nova Gorica – med disonantno dediščino in brezmejnostjo. V: *Izvestje Raziskovalne postaje ZRC SAZU v Novi Gorici*, št. 20 (2023), str. 39–50.

Uredniško delo

LEDINEK LOZEJ, Špela. *Heriskop: razprave o dediščinjenju na obrobju*. Ljubljana: ZRC SAZU, Založba ZRC, 2020-. <https://dediscina.zrc-sazu.si/sl/home/>.

Televizijske in radijske oddaje

DEKLEVA, Goran (oseba, ki intervjuja), LEDINEK LOZEJ, Špela (intervjuvanec), ROGELJA CAF, Nataša (intervjuvanec). *Hoja in antropologija*, oddaja *Kulturni fokus*, RTV SLO, 12. 5. 2023.

ILICH, Iztok. *Nataša Rogelja Caf in Špela Ledinek Lozej: Hodopisi*. Ocena knjige. RTV SLO, 24. 7. 2023.

ROGELJA CAF, Nataša (intervjuvanec), LEDINEK LOZEJ, Špela (intervjuvanec), KOČAR, Andreja (oseba, ki intervjuja). Predstavitev knjige *Hodopisi* v oddaji *Kultura*, RTV SLO 1, 17. 8. 2023.

🌀 RAZSTAVE

LEDINEK LOZEJ, Špela, BARTALOTH, Rudi, PEČE, Miha, PIELICH, Pamela. *Ukovške planine: Fotografije Franceta Steleta*. Etnografski muzej v Vidmu, 5. 5. – 10. 6. 2023.

BARTALOTH, Rudi, KOMAC, Tina, LEDINEK LOZEJ, Špela, PEČE, Miha. *Ukovške planine: Razstava fotografij Franceta Steleta o planinah nad Ukvami v Kanalski dolini na začetku 80. let prejšnjega stoletja*. Informacijsko središče TNP Dom Trenta, 14. 7. – 30. 9. 2023.

🌀 KATARINA ŠRIMPF VENDRAMIN, dr. etnologije, znanstvena sodelavka

Katarina Šrimpf Vendramin na konferenci o teritorialnih tržnih znamkah, kjer je predstavljala izsledke projekta *Made in the Alps* (Poschiavo, Švica, 13. 11. 2023).

🌀 RAZISKOVALNI PROGRAM

Etnološke, antropološke in folkloristične raziskave vsakdanjika (vodja:izr. prof. dr. Dan Podjed, obdobje trajanja: 1. 1. 2022 – 31. 12. 2027)

Osrednji cilj raziskovalnega programa je preučiti in predstaviti vsakdanje življenje v preteklosti in sedanjosti, hkrati pa kritično ovrednotiti osrednje etnološke, antropološke in folkloristične koncepte, da bi z njimi boljše uporabili dozdanja in premislili nova spoznanja ter zmogli predvideti scenarije za vsakdanje življenje in sobivanje v prihodnosti. Pri raziskovanju se sodelavci, kot že v preteklosti, osredinjajo na območje današnje Slovenije, hkrati pa prečkajo meje in primerjajo izsledke iz lastnega okolja z analizami vsakdanjika v zamejstvu ter tujini. Pri tem ohranjajo utrjene in vzpostavljajo nove povezave s tujimi institucijami ter poudarjajo primerjalno ter inter- in transdisciplinarno sodelovanje v programu in

izven njega. Katarina Šrimpf Vendramin se je v okviru programa ukvarjala z identitetnimi praksami in humorjem, kot se kaže v slovstveni folklori.

PROJEKTI

Tradicionalne paremiološke enote v dialogu s sodobno rabo (temeljni raziskovalni projekt, vodja: doc. dr. Saša Babič, obdobje trajanja: 1. 9. 2020 – 31. 8. 2023)

Pregovorni izrazi so vrsta stalnih besednih zvez, ki se uporabljajo v vsakdanjem jeziku ter jih opredeljujejo skupnost, čas in kraj. Kratke folklorne oblike razkrivajo svetovne nazore in vrednote, navodila in prepovedi določene kulture. Inštitut za slovensko narodopisje ZRC SAZU hrani obsežno in zelo dragoceno zbirko slovenskih pregovorov, ki je nastajala več kot 50 let, vendar pa ti doslej niso bili strukturirani v skladu s sodobnimi standardi digitalnih jezikovnih virov in niso javno dostopni. Projektno delo ja omogočilo vzpostavitev povezav med folkloristiko in digitalno humanistiko, kar je bistveno povečalo temeljitost analize in spodbudilo povezovanje folklornih gradiv z digitalnimi korpusi. Pripravila pa se je tudi semiotična in etnolingvistična analiza pregovorov iz arhiva ter v vsakodnevni komunikaciji za izris družbenega zemljevida stereotipov za razumevanje kulturnega okolja. Katarina Šrimpf Vendramin se je v projektu ukvarjala z analizo pregovorov, ki odsevajo materialni svet v preteklosti, še posebej se je osredinila na analizo odseva oblačilne kulture v pregovorih.

Slovenska in estonska sodobna šolska folklor (bilateralni projekt, vodja doc. dr. Saša Babič, obdobje trajanja: 1. 11. 2020 – 31. 10. 2023)

Glavni cilj projekta je analizirati in primerjati sodobno šolsko folkloro (npr. šale, uganke, rituale) ter njihovo dinamiko v dveh evropskih državah z različnima geografskima položajema in značilnostmi, podobno zgodovino in hkrati brez neposrednega stika: Estonijo in Slovenijo. Projekt bo identificiral tradicijo in transformacije folklornega gradiva, igrivost in kreativnost v (novih) oblikah ter odraz družbene realnosti, iz katere so ustvarjeni. Namen projekta je ustvariti nove dinamične primerjalne pristope tako z medkulturnega kot tudi diahronnega in sinhronnega vidika, ki ponuja edinstvene in unikatne vidike tako v slovenski kot v estonski folkloristiki. Rezultat tega sodelovanja bo nov metodološki okvir za primerjalne in medkulturne študije folklornih form ter na novo zbrano gradivo med otroki, ki bo dodano v arhiv obeh sodelujočih institucij.

MadeInTheAlps

(aplikativni projekt, vodja na ZRC SAZU: dr. Katarina Šrimpf Vendramin, obdobje trajanja: 1. 6. 2022 – 30. 11. 2023)

Teritorialne blagovne znamke, katerih cilj je vzpostavitev stoodstotnih lokalnih vrednostnih verig, lahko kljub koristim za teritorialni razvoj povzročijo širjenje pobud, ki zahtevajo naložbe neučinkovitega obsega, in ovirajo sodelovanje z drugimi regijami. Skupna podoba Alp je kulturna dobrina, ki bi lahko olajšala medregionalne in čezmejne vrednostne verige. V sklopu projekta MadeInTheAlps se zato razvija politične in upravljavske strategije za vzpostavljanje prihodnjih pobud sodelovalnih teritorialnih blagovnih znamk, ter se povezuje deležnike iz različnih alpskih regij z namenom opolnomočenja in prenosa znanj.

AlpTextyles

(aplikativni projekt, vodja na ZRC SAZU: dr. Katarina Šrimpf Vendramin, obdobje trajanja: 1. 11. 2022 – 31. 10. 2025)

Tekstilne vrednostne verige potrebujejo nujno spremembo, saj so eden najbolj onesnažujočih sektorjev z ogromnim potencialom za zmanjšanje CO₂. Alpe imajo bogato tekstilno dediščino s posebno estetiko in znanjem, ki temelji na vrednotah krožnosti in občutljivosti na lokalne vire (npr. volna, lan, rastline za barvanje). Projekt AlpTextyles je inovativen, saj na mizo alpskega sodelovanja prinaša relevantno, doslej zapostavljeno razpravo; ustvarja vpogled v željo potrošnikov, da se oblečejo bolj CO₂ nevtralno in zaznana podobo oziroma njihovo pripravljenost plačati za izdelke iz Alp; gradi argumente za čezmejno sodelovanje, ki ga običajno ovirajo politike, ki spodbujajo stoodstotne lokalne/nacionalne vrednostne verige; združuje kulturno in poslovno strokovno znanje ter ustvarja kontraintuitivna medsektorska priporočila za kmetijsko, industrijsko in kulturno politiko. Partnerji v projektu AlpTextyles bodo razvili skupne rešitve, ki bodo pospešile premestitev trajnostnih, krožnih verig vrednosti

alpskega tekstila, ki so občutljive na naravne in kulturne vire, in bodo zajele željo potrošnikov po postopljivejšem življenjskem slogu ter tako izboljšale čezmejno sodelovanje. Katarina Šrampf Vendramin se v sklopu projekta med drugim ukvarja z raziskavo preteklih tekstilnih obrti in praks ter oblačilne kulture na celotnem alpskem prostoru.

🌀 DRUGO DELO IN DEJAVNOSTI

Katarina Šrampf Vendramin je članica uredniškega odbora strokovne revije s področja folklorne dejavnosti *FolklorNIK* in strokovna spremljevalka srečanj odraslih folklornih skupin na srečanjih v organizaciji Javnega sklada za kulturne dejavnosti Republike Slovenije.

Strokovno sodeluje s folklornimi skupinami po Sloveniji, v zadnjih letih še posebej intenzivno s skupinami na Goriškem (Folklorna skupina Gartrož, Folklorna skupina Razor Tolmin, Folklorna skupina Dolenja Trebuša), ter drugimi akterji s področja interpretacije kulturne dediščine.

🌀 BIBLIOGRAFIJA (izbor)

ŠRIMPF VENDRAMIN, Katarina (avtor). 2023. Šentjur in njegova oblačilna kultura. (v tisku)

ŠRIMPF VENDRAMIN, Katarina (avtor). Clothes in proverbs: between symbol and meaning. Prispevek na mednarodni konferenci z naslovom Paremiology, folkloristics and digital humanities: new perspectives and methods. Ljubljana, 7.–9. 9. 2023.

ŠRIMPF VENDRAMIN, Katarina (avtor). Drobcji o plesnih zabavah v Mirnu in Bukovici v 50. in 60. letih 20. stoletja. V: *Izvestje Raziskovalne postaje ZRC SAZU v Novi Gorici*, št. 20 (2023), str. 51–58.

ZRC SAZU, INŠTITUT ZA KULTURNO ZGODOVINO (IKZ)

🌀 PETRA TESTEN KOREN, dr. zgodovine, znanstvena sodelavka

Odprtje razstave *Pot do Novega Slovenskega biografskega leksikona* (29. 8. 2023), ki je bila zasnovana ob deseti obletnici izida prvega zvezka (črka A) *Novega Slovenskega biografskega leksikona*.

🌀 RAZISKOVANI PROGRAM

(Nova) **Kulturna zgodovina intelektualne dediščine: slovenski historični prostor v evropskem kontekstu** (vodja:izr. prof. dr. Gregor Pobežin, obdobje trajanja: 1. 1. 2023 – 31. 12. 2028)

Raziskovalno delo programske skupine se usmerja k intelektualni dediščini slovenskega zgodovinskega prostora v evropskem kontekstu od zgodnjega novega veka do 20. stoletja. Temelji na

ideji/raziskovalni hipotezi, da je bil ta prostor stičišče kroženja idej med različnimi kulturnimi področji in kot tak vključen v evropsko kulturno matrico kot njen tvorni element. Z interdisciplinarnim in transnacionalnim pristopom k raziskavam »kulturnih fenomenov« sega onkraj nacionalne identitete, v evropski kontekst in celo onkraj njega. Raziskovalne probleme nagovarja v okviru štirih delovnih sklopov: 1) Intelktualna dediščina: mreže znanja, t. i. intelektualne in kulturne izmenjave; kultura zgodovine in rabe zgodovine; konceptualni in teoretični pretres/vpogled v osrednje koncepte kulturne zgodovine. 2) Biografika, biografski viri; *Novi Slovenski biografski leksikon*. 3) Stvarni in digitalni viri (kompilacije in zbirke). 4) Komunikacija, diseminacija.

PROJEKTI

Književna republika Borisa Pahorja (Raziskovalni projekt ARRS, vodja: dr. Urška Perenič, obdobje trajanja: 1. 10. 2022 – 30. 9. 2025)

Projekt bo kot prvi na Slovenskem in širše preučil vprašanje tekstne konstrukcije avtobiografskega jaza ob upoštevanju celotnega opusa slovenskega tržaškega pisatelja. Opus enakovredno vključuje tudi celotno predpuščino/zapuščino, ki jo je v zadnjem desetletju pridobivala Narodna in univerzitetna knjižnica v Ljubljani. Med pomembnimi vzporednimi cilji projekta gre izpostaviti uporabo novih informacijskih tehnologij digitalnega kartiranja, s katero se bo analizirala in predstavila pisemska republika pisatelja s poudarkom na njegovi odprtosti v večkulturne personalne in institucionalne mreže ter v časovno-prostorskih razsežnostih. Gre za panoramo 20. stoletja v miniaturi s poudarkom na drugi polovici stoletja, ki povezuje zamejstvo z matico ter avdienco po vsej Evropi, v obeh Amerikah, Kanadi in Avstraliji.

Materinstvo in reproduktivna politika v 19. in 20. stoletju (Raziskovalni projekt ARRS, vodja: dr. Ana Cergol Paradiž, obdobje trajanja: 1. 10. 2022 – 30. 9. 2025)

Projekt bo v zgodovinski perspektivi naslovil tematiko materinstva in analiziral razvoj različnih, med seboj tesno prepletenih in prekrivajočih se vsebin, ki jih je mogoče umestiti v polje koncepta »reproduktivne politike«. S pogledom na obdobje od začetka 19. stoletja do konca 20. stoletja, ki na tem področju beleži revolucionarne spremembe, bo celostno naslovil predvsem tematike materinstva (a), abortusa (b), kontracepcije (c) in evgenike (d) ter tudi tematiko neplodnosti (e). Geografsko se bo osredotočal na ozemlje današnje Slovenije, vendar bo obravnavane fenomene poskušal razumeti tudi v transnacionalni perspektivi. Osvetlil bo javne in zasebne vidike reproduktivnih problematik, tako da bo analiziral institucionalni razvoj, diskurz, spreminjajočo se zakonodajo ter družbene norme in kulturne reprezentacije v povezavi reproduktivnimi vprašanji in materinstvom na eni strani ter zasebne strategije posameznikov in posameznic, ki so bili vpeti v reproduktivne prakse, na drugi.

InTaVia - In/Tangible European Heritage. Visual Analysis, Curation & Communication (aplikativni projekt, vodja na ZRC: izr. prof. dr. Gregor Pobežin, obdobje trajanja: 1. 11. 2020 – 31. 10. 2023)

Osrednji namen projekta InTaVia je razviti informacijski portal, ki bo povezoval, vizualno analiziral in omogočil komunikacijo snovne in nesnovne evropske kulturne dediščine ter jo ponudil za uporabo raziskovalcem, pedagogom, novinarjem, zaposlenim v turizmu, (kreativni) industriji in institucijah, ki se ukvarjajo z dediščino. ZRC SAZU je eden od devetih mednarodnih partnerjev, ki sodelujejo v projektu. Petra Testen Koren je sodelovala pri diseminaciji rezultatov (Newsletter).

<https://intavia.eu/>.

PRIPRAVA SIMPOZIJEV, IZOBRAŽEVALNIH DELAVNIC, OKROGLIH MIZ, PREDSTAVITVE JAVNOSTI

Ljubljana, Atrij ZRC SAZU, 25. in 26. september 2023, sodelovanje pri organizaciji in izvedbi mednarodnega simpozija *V življenju slednjega od nas je zgodba – There's History in All Men's Lives*.

Ljubljana, Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani, 18. december 2023, sodelovanje pri organizaciji in izvedbi simpozija *Zgodovina in žensko reproduktivno telo*.

DRUGO DELO IN DEJAVNOSTI

Petra Testen Koren je glavna urednica in članica ožjega uredniškega odbora *Novega Slovenskega biografskega leksikona* ter članica uredniškega odbora znanstvene revije *Retrospektive*. Je sourednica zbirke *Življenja in dela* na Inštitutu za kulturno zgodovino.

PREDAVANJA IN REFERATI

CERGOL PARADIŽ, Ana, TESTEN KOREN, Petra. *Migration of household workers in Ljubljana (interwar period and 19 century) : lecture at WG3 meeting, Ljubljana, City hotel, 27-28 apr. 2023.*

TESTEN KOREN, Petra. *Zakonodaja na področju porodniškega dopusta v socializmu: prispevek na panelu Maternità durante il XIX e il XX secolo, Gorizia, Aula 4 Polo Universitario Santa Chiara, 27. 5. 2023, v okviru festivala èStoria.*

TESTEN KOREN, Petra, ŠTERBENC SVETIN, Barbara, GRUM, Martin. *A Hundred Years in the Making? The New Slovenian Biographical Lexicon: prispevek na mednarodnem simpoziju V življenju slednjega od nas je zgodba – There's History in All Men's Lives, Ljubljana, Atrij ZRC SAZU, 25.–26. sept. 2023.*

CERGOL PARADIŽ, Ana, TESTEN KOREN, Petra. *Ageing Slovenian domestic servants in Ljubljana (the Kingdom of the SHS) and Trst/Trieste (The Kingdom of Italy) in the interwar period: prispevek na mednarodni konferenci Starost in staranje: Historiografske in družbeno-kulturne perspektive, Koper, Znanstveno-raziskovalno središče, 15.–16. nov. 2023.*

PERENIČ, Urška, TESTEN KOREN, Petra. *Prostorske, časovne in vse druge razsežnosti Pahorjeve pisemske republike: Grafi, zemljevidi, drevesa: prispevek na znanstvenem posvetu Književna republika Borisa Pahorja, Ljubljana, Slovenska matica, 29. nov. 2023.*

PERENIČ, Urška, TESTEN KOREN, Petra. *Med zakonodajo in prakso v delovnem kolektivu: ureditev področja porodniškega dopusta v socializmu: prispevek na simpoziju Zgodovina in žensko reproduktivno telo, Ljubljana, 18. dec. 2023.*

BIBLIOGRAFIJA

TESTEN KOREN, Petra, CERGOL PARADIŽ, Ana. *Slovene servants/domestic workers in Italian towns in the second half of the 19 th and in the 20th century. V: Zucca Micheletto, Beatrice (ur.), Roman, Nicoleta (ur.). West meets East: mobility of people, exchange of knowledge: female migration in Europe from the sixteenth to the twenty-first century, Palgrave, 2023.*

TESTEN KOREN, Petra. *The Slovene Female Textile Workers and Their Alternative Employment: Case Study in Komen. V: VERGINELLA, Marta (ur.). Women and Work in Postwar Transitions, CEU Press, 2023.*

TESTEN KOREN, Petra. *Razmislek o biografskem odtisu Edvarda Ravnikarja (1907–1993) v povezavi z Novo Gorico. V: Izvestje Raziskovalne postaje ZRC SAZU v Novi Gorici, št. 20 (2023), str. 20–23.*

RAZSTAVE

GRUM, Martin (avtor razstave), BORAK, Živa (avtor razstave), KRAIGHER, Rok (avtor razstave), MEDEN, Ahac (avtor razstave), ŠTERBENC SVETINA, Barbara (avtor razstave), TESTEN KOREN, Petra (avtor razstave), *Pot do Novega Slovenskega biografskega leksikona: razstava ob deseti obletnici izida prvega zvezka Novega Slovenskega biografskega leksikona, Atrij ZRC, ZRC SAZU, 29. avg. – 11. sept. 2023.*

OBJAVE V MEDIJIH

Gašper Stražičar, *Osebe, ki oblikujejo kolektivno identiteto, Dnevnik, 5. 9. 2023, <https://www.dnevnik.si/1043031723>.*

Simona Bandur, *Knjiga, ki se bo pisala še pet desetletij, Delo, 9. 9. 2023, <https://www.delo.si/magazin/zanimivosti/knjiga-ki-se-bo-pisala-se-pet-desetletij/>.*

ZRC SAZU, INŠTITUT ZA SLOVENSKI JEZIK FRANA RAMOVŠA (ISJ FR)

⊗ DANILA ZULJAN KUMAR, dr. jezikoslovnih znanosti, izr. prof.

Lokve, 15. september 2023,
terensko delo pri raziskovanju
govora vasi Lokve na obisku pri
Nadji in Vitu Bremcu (foto: P.
Kolenc).

⊗ RAZISKOVALNI PROGRAM

Slovenski jezik v sinhronem in diahronem razvoju (vodja: dr. Kozma Ahačič, obdobje trajanja: 1. 1. 2022 – 31. 12. 2027)

Opravljen je bilo terensko delo za znanstveni prispevek o deležju in deležijskih polstavkih v nadiškem in terskem narečju. Članek je v nastajanju. Na Lokvah na Trnovski planoti je bila opravljena terenska dialektološka raziskava, katere delni rezultati so prikazani v članku *Govor vasi lokve na Trnovski planoti* (Izvestje 2023). Pripravljati se je začela nova razširjena izdaja monografije *Saggi Saggi scelti sulla storia, sulla lingua e sulla società slovena al confine italo-sloveno* (ur. Danila Zuljan Kumar in Petra Kolenc), ki je namenjena italijanski publiki.

⊗ PROJEKTI

i-SLA – Interaktivni atlas slovenskih narečij (raziskovalni projekt, vodja: dr. Jožica Škofic, obdobje trajanja: 1. 9. 2020 – 31. 8. 2023)

Projekt temelji na enem od ustanovnih znanstvenoraziskovalnih projektov Inštituta za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU, tj. na Slovenskem lingvističnem atlasu (SLA), ki vsebuje skoraj 3000 leksičnih in t. i. gramatičnih (glasoslovnih in oblikoslovnih) vprašanj. Že zapisano in digitalizirano gradivo (okrog 600 zvezkov in skoraj 900.000 listkov) raziskovalna skupina dopolnjuje z manjkajočimi zapisi (40–50 krajevnih govorov iz mreže 417 krajev v Sloveniji in zunaj nje) ter ob tem ureja tudi fonoteko terenskih posnetkov. V okviru projekta je v novembru izšel Slovenski lingvistični atlas 3 (3.1. Atlas, 3.2. Komentarji), katerega soavtorica je tudi Danila Zuljan Kumar. Sodelavka je v okviru projekta zapisala vprašalnico za Slovenski lingvistični atlas 4 v krajih Lepena in Bela na Avstrijskem Koroškem.

Tržni projekt Občine Brda

V okviru projekta je v reviji *Dialectologia* v Španiji izšel članek z naslovom *The agricultural lexis of the border village of Medana (the Goriška Brda Region, Western Slovenia) from the point of view of the Slavic-Romance language contact*. Nadaljevalo se je zbiranje narečnega besedja in priprava slovarja vinogradniško-vinarske terminologije Brd.

PRIPRAVA SIMPOZIJEV, IZOBRAŽEVALNIH DELAVNIC, OKROGLIH MIZ, PREDSTAVITVE JAVNOSTI

Predstavitev knjig

Predstavitev knjige ZULJAN KUMAR, Danila, *Skladnja nadiškega in briškega narečja*. Ljubljana: ZRC SAZU, Založba ZRC, 2022:

- V okviru dogodka *Besedni utrinki v Vili Vipolže, Brda, 30. mar. 2023* (skupaj s Tanjo Gomiršek).
- V okviru Muzejskih torkovih večerov, *grad Kromberk, 10. jan. 2023* (skupaj s Tanjo Gomiršek).
- *Slovenski kulturni dom Špeter, Italija, 28. apr. 2023* (skupaj z Živo Gruden).
- *Župnijski dom F. B. Sedej v Števerjanu, Italija, 14. apr. 2023* (skupaj z Miho Kovicem).

Predstavitev knjige ZULJAN KUMAR, Danila, KOLENC, Petra (ur.). *Saggi scelti sulla storia, sulla lingua e sulla società slovena al confine italo-sloveno*. 1a ed. Ljubljana: ZRC SAZU, Založba ZRC; Udine: Kappa Vu, 2022:

- *Festival itinerante della Conoscenza "dialoghi" – "Resistenze e Bellezza", Biblioteca Slovena "Damir Feigel" – Slovenska knjižnica "Damir Feigel", Gorizia/Gorica, Italija, 26. jul. 2023* (skupaj z Nevo Makuc in Giorgiem Cadorinijem).

DRUGO DELO IN DEJAVNOSTI

Danila Zuljan Kumar sodeluje v slovensko-italijanski skupini za vpis pokrajine Brda na Unescov seznam svetovne kulturne dediščine, v nadzornem odboru Zavod za turizem, kulturo, mladino in šport Občine Brda, v odboru za pripravo *Gradnikovih večerov in Škrabčevih dnevov*.

PREDAVANJA IN REFERATI

ZULJAN KUMAR, Danila. *Can contemporary culture help preserve the identity of the community?: the case of young Slovenes in Italy: prispevek na sixth biennial Towson University conference "Forging Linguistic Identities: Language in the Nation, the Region & the World", Towson, Maryland, ZDA, 17. mar. 2023*.

VABLJENA PREDAVANJA NA UNIVERZI

ZULJAN KUMAR, Danila. *Besedni red v slovenskih narečjih: predavanje za študente in profesorje na Kate-dri za slovenski jezik in književnost Oddelka za slovanske jezike in književnosti (DiSLL) Univerze v Padovi, 9. maj 2023*.

USPOSABLJANJE V TUJINI

Trimesečno strokovno usposabljanje na Fakulteti za tuje jezike in književnosti Univerze v Padovi (3. 4. 2023 – 3. 7. 2023).

PEDAGOŠKO DELO

Nosilstvo pri predmetih Sociolingvistika, Besediloslovje na do- in podiplomskem programu Slovenistika na Univerzi v Novi Gorici.

Nosilstvo pri predmetu Uvod v jezikoslovje na dodiplomskih študijskih programih Slovenistika ter Med-kulturno posredovanje na Fakulteti za humanistične študije Univerze na Primorskem.

MENTORSTVO

Danila Zuljan Kumar je somentorica doktorandki Lari Pižent na Fakulteti za uporabne družbene študije ter doktorandki Renati More na Fakulteti za humanistične študije Univerze na Primorskem.

Mentorstvo pri diplomskem delu:

PETRIČ, Taja. *Diskurzivne prakse treh generacij priseljencev iz držav bivše Jugoslavije v Sloveniji: med ohranjanjem maternega jezika in jezikovno asimilacijo: diplomsko delo*. Nova Gorica: [T. Petrič], 2023. X, 89 str.

Somentorstvo pri diplomskem delu:

TRUŠNOVEC Maja. Izrazje za staro posodo in kuhinjske pripomočke v briškem narečju. Univerza v Ljubljani. Filozofska fakulteta. Oddelek za slovenistiko. Vera Smole (mentorica), Danila Zuljan Kumar (somentorica).

Somentorstvo pri magistrskem delu:

COSTANTINI, Lionella. *Tematska analiza in jezikovna primerjava Novega Matajurja, Doma in Trinkovega koledarja : magistrsko delo*. Koper: [L. Costantini], 2023. 133 str.

BIBLIOGRAFIJA (izbor)

ZULJAN KUMAR, Danila (soavtor). *Slovenski lingvistični atlas*. 3, *Kmetovanje*. 1, Atlas, 2. Komentariji (ur. Jožica Škofic, Carmen Kenda-Jež, Mojca Kumin Horvat). Ljubljana: Založba ZRC.

ZULJAN KUMAR, Danila. The agricultural lexis of the border village of Medana (the Goriška Brda Region, Western Slovenia) from the point of view of the Slavic-Romance language contact. *Dialectologia : revista electrònica*. 2023, nr. 31, str. 199–223.

ZULJAN KUMAR, Danila (avtor). Govor vasi Lokve na Trnovski planoti. V: *Izvestje Raziskovalne postaje ZRC SAZU v Novi Gorici*, št. 20 (2023), str. 70–76.

Uredniško delo

ZULJAN KUMAR, Danila (urednik), DOBROVOLJC, Helena (urednik). *Škrabčevi dnevi 12: zbornik prispevkov s simpozija 2021*. Nova Gorica: Založba Univerze, 2023. 1 spletni vir.

Radijske oddaje

ZULJAN KUMAR, Danila (intervjuvanec). Pogovor z avtorico monografije *Skladnja nadiškega in briškega narečja Danilo Zuljan Kumar: Torkova oddaja*, Radio Robin, Nova Gorica, 7. 2. 2023.

ZULJAN KUMAR, Danila (intervjuvanec). Oddaja Primorski kraji in ljudje. Radio Koper, 9. 7. 2023.

BRANKO MARUŠIČ, dr. zgodovinskih znanosti, znanstveni svetnik v pokoju

Šempeter pri Gorici, 27. oktober 2023, odkritje doprsnega kipa zdravniku Francu Marušiču (foto. P. Kolenc).

BIBLIOGRAFIJA

MARUŠIČ, Branko (avtor). Ravničan Štefan Širok (1849-1890) publicist in profesor klasičnih jezikov v carski Rusiji. V: KOLENC, Petra (ur.): *Štefan Širok (1849-1890) publicist in profesor klasičnih jezikov v carski Rusiji*. Lokve: TKŠ, Društvo Lo-Ko, 2022, str. 41-54.

MARUŠIČ, Branko (avtor). Ob partizanskih dnevniških spominih zdravnika in pisatelja Danila Lokarja. V: Danilo Lokar Dnevnik 1943-1945, Ajdovščina, Lavričeva knjižnica, 2023, str. 5-7.

MARUŠIČ, Branko (pisec uvodnega besedila). Cerkev v Šmihelu. V: KOLENC, Petra (ur.): *Srednjeveška cerkev v Šmihelu in vpliv gotskih tokov na Goriškem*, Ljubljana: ZRC SAZU, 2023, str. 9.

MARUŠIČ, Branko (avtor). Spomini beramskega duhovnika Josipa Grašiča na Gortanov proces (1929). V: *Kronika* 31/2023, str. 397-408.

MARUŠIČ, Branko (avtor). Veliko odkritje. – V: *Mladina*, št. 26, 30. 6. 2023, str. 4.

MARUŠIČ, Branko (avtor). Prof. Francu Kralju v spomin. – V: *Družina*, 10. 9. 2023, št. 36, str. 20. Rubrika Odmevi.

MARUŠIČ, Branko (pisec uvodnega besedila). Ko so Slovenci v Gorici pred prvo svetovno vojno pripravljali Narodni muzej. V: TAVČAR, Lidija: *Poskus rekonstrukcije slovenskega Narodnega muzeja v Gorici 1910-1914*. Ljubljana: Založba ZRC, 2023, str. 5-6.

MARUŠIČ, Branko (avtor). Ob stoletnici rimske pogodbe (1924). V: *Koledar 2024*. Gorica. GMD, 1923, str. 112-114.

MARUŠIČ, Branko (avtor). O predlogih za urejanje zdravstvenih in zdravniških razmer v porajajoči se »novi Gorici«. V: *Izvestje Raziskovalne postaje ZRC SAZU v Novi Gorici*, št. 20 (2023), str. 16-19.

MARUŠIČ, Branko (avtor). Solkan, korenika Nove Gorice ali »Pojdimo v Solkan po pamet«. V: *Izvestje Raziskovalne postaje ZRC SAZU v Novi Gorici*, št. 20 (2023), str. 3-9.

Poročilo sestavila Petra Kolenc

Sodelavke in sodelavca ZRC SAZU, Raziskovalne postaje Nova Gorica:

znanstvene sodelavke:

doc. dr. Jasna Fakin Bajec – Inštitut za kulturne in spominske študije (tel. 05 335 73 25), vodja RP NG

doc. dr. Špela Ledinek Lozej – Inštitut za slovensko narodopisje (tel. 05 335 73 22)

izr. prof. dr. Danila Zuljan Kumar – Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša (tel. 05 335 73 21),

dr. Neva Makuc – Zgodovinski inštitut Milka Kosa (tel. 05 335 73 24)

dr. Katarina Šrmpf Vendramin – Inštitut za slovensko narodopisje (tel. 05 335 73 20)

dr. Petra Testen Koren – Inštitut za kulturno zgodovino (tel. 05 335 73 23)

mlada raziskovalka:

Monika Marušič – Inštitut za muzikologijo (tel. 05 335 73 23)

višja strokovna sodelavka:

dr. Petra Kolenc – Zgodovinski inštitut Milka Kosa (tel. 05 335 73 26)

prof. dr. Branko Marušič, znanstveni svetnik v pokoju

Raziskovalna postaja ZRC SAZU Nova Gorica z arhivom in knjižnico dr. Henrika Tume:

Delpinova 12, 5000 Nova Gorica, tel.: 05 335 73 26

Spletna stran: <http://rpng.zrc-sazu.si>

Izvestje je del projekta Zahodna slovenska narodnostna meja v luči sprememb časa, ki ga sofinancira Mestna občina Nova Gorica.

GO! 2025
NOVA GORICA - GORIZIA

Izvestje je del skupne naloge sodelavk in sodelavcev Raziskovalne postaje ZRC SAZU v Novi Gorici z naslovom *Zahodna slovenska narodnostna meja v luči sprememb časa*, ki se osredotoča na zgodovinske raziskave v zahodnem slovenskem prostoru, njegovo bivanjsko kulturo, na razumevanje pojmov tradicija in kultura, na preučevanje zahodnih slovenskih narečij in jezikovnega stika ter raziskovanje socialnopolitične, ekonomske in trajnostne vloge dediščine v sodobnem, globalnem svetu. Izsledki raziskav, ki jih objavljamo v domačih in tujih strokovnih ter znanstvenih publikacijah, so lahko temelj inovativnega kulturnega in gospodarskega razvoja širšega goriškega prostora.

 Ravninarjevo
leto
2023

ZRC SAZU
Založba

VSEBINA • Ravninarjevo leto v Ravninarjevem mestu • **BRANKO MARUŠIČ** Solkan, korenika Nove Gorice, ali »Pojdimo v Solkan po pamet« (Novice, 31. 1. 1872) • **NEVA MAKUC** Gorica in njena okolica kot Czörnigova »avstrijska Nica« • **BRANKO MARUŠIČ** O predlogih za urejanje zdravstvenih in zdravniških razmer v porajajoči se »novi Gorici« • **PETRA TESTEN KOREN** Razmislek o biografskem odtisu Edvarda Ravninarja (1907–1993) v povezavi z Novo Gorico • **PETRA KOLENC** »Se mi ne dopade« ali kako je Mačkova politika diskvalificirala Ravninarjev povojni urbanizem Nove Gorice • **URBAN MAKORIČ** Mirko Ličen in rubrika [goriški] Prepih v časopisu *Nova Gorica* med letoma 1947 in 1953 • **ŠPELA LEDINEK LOZEJ** Nova Gorica – med disonantno dediščino in brezmejnostjo • **KATARINA ŠRIMPF VENDRAMIN** Drobci o plesnih zabavah na Goriškem v 50. in 60. letih 20. stoletja • **JASNA FAKIN BAJEC** Stara rokodelska in tehnična znanja iz Vipavske doline med pozabo in vnovično uporabo • **DANILO ZULJAN KUMAR** Govor vasi Lokve na Trnovski planoti • V spomin na Miloša Fona • K bibliografiji zgodovinarja dr. Miloša Fona • **POROČILO O DELU SODELAVK IN SODELAVCEV ZRC SAZU**, Raziskovalne postaje v Novi Gorici, od 1. 1. 2023 do 31. 12. 2023